

Op weg naar een solide en solidair zorgsysteem

**Nood aan werkbare en heldere
bevoegdheidsverdeling in de gezondheidszorg**

Hoorzitting Federaal Parlement 15 oktober 2021

Context

- Iedere overheid heeft nu een aanknopingspunt om 'bevoegd' te zijn (*het principe van exclusieve bevoegdheden leidt niet tot exclusieve bevoegdheden*)
- Wijziging (stijging/demografie) van de behoeften (vergrijzing, eenoudergezinnen, GGZ...)
- Budget onder druk
- Versnippering
- Complexiteit van structuren
- Geen continuüm van zorg

Het Huis van Nu is uitgewoond omdat het nooit werd afgewerkt

- Bevoegdheidsverdeling werkt met onduidelijke begrippen:
 - ‘Organieke wetgeving’
 - ‘Basisregelen’
 - ‘Basiskenmerken’
- Geïntegreerde zorg wordt sterk bemoeilijkt
- Procedure Rekenhof
- Zorgactoren steeds afhankelijk van
 - Meerdere administraties
 - Meerdere kabinetten

Een doorgedreven hervorming van het zorglandschap dringt zich op

- Meer investeren in preventie
- Van afzonderlijke lijnen naar ketens van zorg en welzijn
- Financieringssyste(e)m(en) die een flexibele, verantwoordelijke en mensgerichte invulling van zorg stimuleren
- Populatiegerichte benadering
- Regelluwte en responsabilisering van het sociaal ondernemerschap
- Kwaliteitsgedreven
- Innovatief
- Solidair, duurzaam, toegankelijk en betaalbaar

Het doel is niet de staatshervorming, maar een betere gezondheidszorg

- Huidige bevoegdheidsverdeling veroorzaakt
 - Versnippering
 - Onduidelijkheid
 - (Soms verlamme) vertraging
- Staatshervorming nodig, maar overdracht bevoegdheden lost niet meteen alles op
- Belangrijkste doel is betere gezondheidszorg
 - Toegankelijk
 - Geïntegreerd
 - Preventief
 - Kwalitatief
 - innovatief

Een doorgedreven hervorming van het zorglandschap dringt zich op

- Een 7de staatshervorming is een instrument
- Geen half werk, maar grondige oefening
- Een goed proces vergroot de slaagkans
- Complexiteit vraagt doorgedreven expertise
- Niet louter bevoegdheden overdragen, maar ook:
 - Nieuw overlegmodel voorzien
 - Administratie moderniseren

Zoveel mogelijk op een niveau... maar meerdere niveaus zijn onvermijdelijk

- Duidelijke bevoegdheidsverdeling rond is homogene pakketten essentieel
- Maar alles op één enkel niveau is onmogelijk
 - Sommige elementen beter nog meer Europees (geneesmiddelen, coördinatie van R&D, coördinatie bij pandemie...)
 - Sommige elementen beter nog meer op niveau van zorgzones (integratie van zorg, afstemming tussen lijnen...)
 - Op Belgisch niveau blijft afstemming tussen niveaus onontbeerlijk

Een staatshervorming moet grondig voorbereid worden (1/2)

- Effecten van scenario's simuleren:
 - Economisch
 - Budgettair
 - In effect op andere sectoren
- Hervormingen niet louter gericht op politieke besluitvorming, maar ook op
 - Modernisering van ambtelijke organisatie
 - Hervorming van overleg en echte betrokkenheid van stakeholders op regionaal niveau
 - Budgetten die sporen met de noden en keuzes

Een staatshervorming moet grondig voorbereid worden (2/2)

- Aandacht voor zorgvuldige en duidelijke regelgeving zodat duidelijkheid achteraf niet van procedures voor Raad van State moet komen
- Aandacht voor preventie en oplossing van bevoegdheidsconflicten

Voorstel Zorgnet-Icuro (1/4)

- Bundel bevoegdheden over gezondheidszorgbeleid maximaal bij de Gewesten
 - Met billijke verdeling van federale middelen
 - Federale coördinatie op domeinen waar dit noodzakelijk is
 - Concrete organisatie van zorg via (duidelijk afgebakende) zorgzones
- Keuze voor gewesten omwille van
 - Duidelijkheid - woonplaats
 - Vermindering van structuren
 - Vermijden conflicten over bevoegde overheid (woonplaats van zorgvrager en plaats van zorgverlening zijn bepalend)

Voorstel Zorgnet-Icuro (2/4)

- Bevoegdheidsoverdracht aan gewesten hoeft niet te leiden tot ontmanteling van federale sociale zekerheid
- Bevoegdheidsoverdracht aan gewesten kan met
 - Waarborgen voor Vlaamse Brusselaars
 - Waarborgen voor Brusselse instellingen onder Vlaamse bevoegdheid

Voorstel Zorgnet-Icuro – Financiering (3/4)

- Inkomsten: grotendeels gefinancierd uit solidariteit
- Solidariteit tussen burgers, bedrijven, overheden
- Verdeling van federale middelen volgens parameters zoals
 - Bevolkingsaantal
 - Vergrijzing
 - Zorgbehoefte
 - Bereiken gezondheidsdoelstellingen
- Met duidelijke groeinorm op lange termijn en garantie dat overgedragen middelen ook voor gezondheidsbeleid gebruikt worden
- Sociale zekerheid en volwaardige Vlaamse volksverzekering (VSB)

Voorstel Zorgnet-Icuro (4/4)

- Niet louter middelen en bevoegdheden overhevelen
- Geïntegreerd beleid
- Subsidiariteit
- Nieuw uitgezuiverd en doorgedreven overlegmodel
 - Minder adviesorganen
 - Meer medebeheer (geen beheersingslogica)
 - Responsabilisering (terugtrekkende overheid)
- Beleid op basis van zorg- en welzijnsdoelstellingen

In afwachting van een grondige hervorming: gebruik alles wat samenwerking kan verbeteren en autonomie bevorderen (1/3)

- Grondige staatshervorming duurt onvermijdelijk nog jaren
- In afwachting moeten alle mogelijke instrumenten voor goede samenwerking en mogelijke autonomie maximaal gebruikt worden
- Bevorder werking van IMC (*niet alleen in pandemietijden*)
 - Permanente staf
 - Permanent ambtelijk overleg
 - Depolitiseer

In afwachting van een grondige hervorming... (2/3)

- Voorzie soepele procedure voor toetsing van financiële effecten van beslissingen van gemeenschappen op federaal budget
- Optimaliseer samenwerkingsakkoorden
 - Globale 'koepel' of 'kader' -samenwerkingsakkoorden
 - Asymmetrische samenwerkingsakkoorden
 - Samenwerkingsakkoorden over omzetting van federaal gefinancierde (intramurale) voorzieningen naar ambulante zorgen

In afwachting van een grondige hervorming... (3/3)

- Hervorm overlegstructuren:
 - Zodat federale overlegsturen rekening kunnen houden met effect op gemeenschappen
 - Zodat partners echt kunnen mee beheren op gemeenschapsniveau

Een gezonde staatshervorming
bereid je voor met gezond verstand
én vooral samen met de
gezondheidssector